

NESTKASTEN KONINGSHOF IN 2001

JAN WOUTERS

Begin januari belde Hans Schrader mij op dat hij een nieuwe bosuilkast had gemaakt, ter vervanging van het exemplaar dat in het broedseizoen van 2000 van ellende naar beneden was gevallen. Op 12 januari hebben we die kast opgehangen op de plaats van de oude. Het is een zeer degelijke nestkast, die door Hans de "Jan Wouters-kast" is gedoopt, gezien de tekst op de binnenkant van het deksel. Daar kunnen de uilen en andere vogels weer enkele jaren mee vooruit.

Op 10 maart hebben we met een ploeg van 7 personen de schoonmaakronde gehouden. Door de zachte winter was het broedseizoen al begonnen, zodat we niet alle kasten meer schoon hoefden te maken.

Zo waren er al drie kasten met legsels van Holenduiven. De Bosuilen hadden zelfs al drie jongen, overigens niet in die nieuwe kast. Op grond van de vleugellengte van de jongen kon berekend worden dat de uilen begin februari met de eileg waren begonnen. In een andere kast

troffen we al drie jonge Eekhoorns aan. Volop lente dus.

We hingen ook nog enkele nieuwe kastjes op ter vervanging van versleten exemplaren. Dat blijft altijd nodig, dus wie wat kastjes wil maken, kan altijd op die manier zijn bijdrage leveren. Er werd zelfs voorgesteld om ieder lid van de vogelwerkgroep een kast te laten leveren, al dan niet zelfgemaakt, om de voorraad weer op peil te brengen.

De echte controles zijn gehouden op 5 en 26 mei en op 16 juni, steeds op de voormiddag. Daarbij was de belangstelling niet zo groot als bij het schoonmaken, maar ik was toch niet alleen.

In de tabel zijn de resultaten over 2001 samengevat. Daarbij zijn broedsels die tijdens de eerste twee controles werden aangetroffen als eerste broedsel beschouwd. Als er bij de tweede controle een broedsel werd aangetroffen en het duidelijk was dat er al een broedsel van dezelfde soort was uitgevlogen dan werd dat

Tabel 1: Resultaten van de nestkastencontroles op Koningshof, Veldhoven, in 2001

<i>Soort</i>	<i>Eerste broedsel</i>	<i>Tweede broedsel</i>	<i>Totaal</i>
Holenduif	4	5	9
Bosuil	1	-	1
Pimpelmees	16	-	16
Koolmees	40	2	42
Kauw	2	-	2
			+ —
	Totaal aantal broedsels		70
	Door wespen bezette kasten		2
	Niet gebruikte kasten		17
			+ —
			89
	Twee keer gebruikte kasten		8
			— —
	Totaal aantal kasten		81

natuurlijk wel als tweede broedsel beschouwd. Net als de nieuwe broedsels tijdens de derde controle.

Het totale resultaat is wat beter dan in 2000 met in totaal 70 broedsels tegen 66 vorig jaar. En dat terwijl het aantal kasten met 6 stuks is teruggelopen. Dat betekent dat de bezettingsgraad flink is toegenomen. Inderdaad waren er maar 17 kasten die helemaal niet zijn gebruikt tegen 26 vorig jaar.

De nieuwe kast van Hans Schrader werd wel gebruikt, maar niet door een Bosuil. Het eerste broedsel erin was van een Kauw, die er 4 jongen in groot bracht. De kast waar de Bosuil dit jaar wel in broedde, werd daarna nog door een Kauw bezet en weer later door een Holenduif. Drie soorten in een kast in een broedseizoen. Dat halen niet alle kasten.

Voor de Koolmees met 40 eerste broedsels is flink toegenomen, vorig jaar waren dat er maar 31. Nu is de soort weer op een niveau wat sinds 1995 niet meer was gehaald. Met ook nog 2 tweede broedsels neemt de Koolmees 60% van het totale aantal broedsels voor zijn rekening.

De Pimpelmees nam weer licht toe, met een paartje meer. Opnieuw een bevestiging dat na een zachte winter de stand toeneemt zoals in het jubileumnummer werd aangetoond (Wouters 2000 a). Met 16 eerste broedsels komt deze mees nu weer op een niveau dat alleen gehaald wordt na een aantal zachte winters.

De Holenduif is met 9 broedsels weer terug op het niveau van enkele jaren geleden, na twee wat mindere jaren. Waar dat aan ligt is me niet duidelijk, maar in voorgaande jaren leken de nesten soms verstoord te zijn. Misschien is er nu weer wat meer rust.

Hoewel het met de Koolmees, Pimpelmees en Holenduif dus voor de wind lijkt te gaan, lag aantal soorten dat in de kasten broedde dit jaar weer eens erg laag. Zo broedden er geen andere

mezesoorten. Ook de Bonte Vliegenvanger werd dit jaar weer niet aangetroffen na de drie broedsels in 2000. Deze soort blijft op Koningshof zeer wisselvallig voorkomen. Het lijkt alsof die het gebied als een soort overloop gebruikt. Bij een hoog populatieniveau willen ze ook wel op Koningshof broeden, maar de jongenproductie is blijkbaar te laag om een eigen populatie in stand te houden. Afwachten maar.

Ook andere beesten dan vogels maakten weer gebruik van de kasten. Een eekhoorn gebruikte er een als kraamkamer en in twee kasten probeerden wespen een kolonie te stichten. Dat leidde tot een mooi tafereel toen tijdens de derde ronde Dirk van Dingenen ineens met een vaart van de ladder vloog omdat er een dikke Hoornaar uit het kastje kwam dat hij wilde controleren. Het liep goed af, ze kwamen hem niet achterna. Bij de volgende schoonmaak maar eens kijken of het wat is geworden.

Al met al was het een gemiddeld broedseizoen met wat meer broedsels dan de laatste vier jaar, maar met een magere soortensamenstelling.

Als je eens mee wilt met de schoonmaak of de controles, let dan op het programma van de vogelwerkgroep: schoonmaken in maart, controles in mei en juni. Als je eens wat nestkastjes wilt maken, hou je niet in en begin. Modellen zijn bij mij op te vragen.

Literatuur:

Wouters J. 2000 a. De vogelbevolking van de nestkasten op Koningshof van 1978-2000. De Blauwe Klauwier 26(3): 25-33

Wouters J. 2000 b. Nestkasten Koningshof in 2000. De Blauwe Klauwier 26(4): 10-11.

